

mgr Aneta Urbaniak

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Temat rozprawy doktorskiej

Kształcenie językowe uczniów Zespołu Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum) w Tuliszkowie oraz Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Grzymiszewie na tle kultury języka środowiska i mediów

Cel badawczy pracy

Celem badawczym pracy jest opis zachowań językowych dzieci i młodzieży oraz ustalenie, jak środowisko i szkoła wpływają na język badanych grup uczniowskich.

Zawartość treściowa rozprawy

Praca ma charakter socjolingwistyczno – metodyczny i składa się z pięciu rozdziałów (o czym niżej), spisu treści, uwag wstępnych, podsumowania oraz wykorzystanych publikacji i źródeł internetowych. Pierwszy rozdział to krótki opis badanego środowiska. Omówione zostały typowe dla tutejszej wspólnoty zjawiska społeczne i kulturowe. Praca pokazuje, jak kultura regionu, obrzędowość i zwyczaje wpływają na język mieszkańców gminy i miasta.

W drugim rozdziale zaprezentowano założenia badawcze pracy, określono cele, sformułowano problemy prowadzące do całościowych rozwiązań występujących zagadnień. Rozprawa podejmuje kwestię języka środowiska, charakteryzującego się dużą zmiennością form leksykalnych i frazeologicznych w stosunku do języka ogólnonarodowego.

Część opisowo - analityczna pracy zawiera prezentację badań empirycznych, dlatego dalsze rozdziały przedstawiają opis słownictwa uczniów, do którego wykorzystano różne metody badań, m.in.: testy, wypracowania, ankiety, nagrania. Rozważania zawarte w rozprawie miały na celu poznanie przebiegu kształcenia językowego uczniów Zespołu Szkół w Tuliszkowie oraz Zespołu Przedszkolno – Szkolnego w Grzymiszewie na tle kultury języka środowiska i mediów. Metodologia badań opiera się na materiałach językowych

zebranych od uczniów i środowiska ludzi dorosłych. Analiza danych wyjaśnia różne zjawiska zachodzące na gruncie języka.

Trzeci rozdział zawiera opis dialektu, jakim posługują się mieszkańcy gminy i miasta Tuliszków, a także przedstawia wpływ mass mediów na język badanej grupy społecznej.

Czwarty rozdział uwydatnia wybrane pojęcia teoretyczne dotyczące kultury języka. Została omówiona rola kształcenia językowego we współczesnej szkole i gust językowy uczniów. Zasygnalizowano problem ekspansywności stylu potocznego i dewulgaryzacji języka. Przedstawione w rozprawie wyniki badań dowiodły, że kod uczniowski jest bardzo różnorodny i zróżnicowany. Zawiera w sobie ładunek emocjonalny, wyróżniając się na tle innych systemów językowych zaskakującą interpretacją świata, świadomymi innowacjami frazeologicznymi, licznymi porównaniami i metaforami. Nie są mu obce zapożyczenia oraz rubaszne zwroty i wulgaryzmy.

Ostatni rozdział poświęcony jest dydaktyce języka we współczesnej szkole. Przedstawia współczesne tendencje kształcenia dydaktycznego w szkolnictwie - od aktywności pedagoga po zaangażowanie w twórczym działaniu ucznia.

Praca zawiera nie tylko podstawowe informacje dotyczące rozwoju języka w badanej grupie społecznej, ale pokazuje zmiany w nim zachodzące i następstwa jego transformacji.